

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/14/2022
Identifikačné číslo spisu:	5117010898
Dátum vydania rozhodnutia:	05.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5117010898.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaníča na neverejnom zasadnutí konanom 5. októbra 2022 v Bratislave o dovolaní podanom obvineným G. H. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3Tos/49/2021, z 26. augusta 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. H. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Trestným rozkazom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 28T/76/2017, z 15. augusta 2017, právoplatným 12. decembra 2017 na základe uznesenia o vzatí na vedomie späťvzatia odporu, bol obvinený G. H. uznaný za vinného zo spáchania zločinu skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky so skúšobnou dobou v trvaní 3 (tri) roky s probačným dohľadom a trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu v obchodných spoločnostiach a družstvách vo výmere 6 (šesť) rokov.

Okresný súd Žilina rozhodol uznesením, sp. zn. 28T/76/2017, z 26. mája 2021 tak, že podľa § 419 ods. 1 Trestného poriadku, § 52 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že obvinený G. H. sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia určenej mu trestným rozkazom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 28T/76/2017, z 15. augusta 2017, právoplatným 12. decembra 2017, neosvedčil a nariadil mu výkon trestu odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Žiline ako súd sťažnostný uznesením, sp. zn. 3Tos/49/2021, z 26. augusta 2021 postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť obvineného zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že preskúmal postup súdu prvého stupňa pri rozhodovaní o osvedčení, resp. neosvedčení sa v skúšobnej dobe odsúdeného G. H. a dospel k zhodnému záveru ako okresný súd, že odsúdený G. H. počas plynutia ročnej skúšobnej doby (t. j. od 13. decembra 2017 do 13. decembra 2020) nevedol riadny život, pretože v čase plynutia skúšobnej doby sa dopustil viacerých protiprávných konaní. Sťažnostný súd uviedol, že z obsahu spisového materiálu vyplýva, že sa

odsúdený v čase základnej skúšobnej doby dopustil 9 priestupkov na úseku cestnej premávky, na ktoré vo svojom odôvodnení aj konkrétne poukázal. Ďalej uviedol, že vzhľadom na početnosť spáchaných priestupkov nemožno u odsúdeného konštatovať vedenie riadneho života. Je potrebné si uvedomiť, že aj rešpektovanie pravidiel cestnej premávky je dôležité z hľadiska záujmu spoločnosti na ochrane tak dôležitých hodnôt, ako sú životy účastníkov cestnej premávky, a to nielen iných účastníkov cestnej premávky, ale aj samotného odsúdeného.

Vzhľadom k správaniu odsúdeného krajský súd uviedol, že počas skúšobnej doby bolo u neho zrejmé, že výkon podmienenečného trestu zjavne nepostačuje na jeho nápravu, pretože odsúdený napriek uloženému podmienenečnému trestu naďalej nerešpektoval rozhodnutia štátnych orgánov, ani samotný zákon. Podmienené odsúdenie ho neovplyvnilo natoľko, aby si uvedomil, že je povinný, podobne ako ostatní občania tejto republiky, viesť riadny život, naviac ak „nad ním visel Damoklov meč“ v podobe hrozby výkonu trestu v prípade porušenia základných pravidiel spolunažívania medzi občanmi. Pri vyhodnotení najmä osobnostného postoja odsúdeného s rešpektovaním zákonov platných v Slovenskej republike nemožno podľa krajského súdu prehliadnuť, že má sklony k páchaniu protispoločenského konania a zákony nie je schopný rešpektovať ani po uložení príslušných sankcií.

Ďalej tiež sťažnostný súd konštatoval, že u odsúdeného absentuje splnenie základnej podmienky pre rozhodnutie o osvedčení, a tou je vedenie riadneho života. Odsúdený porušil zákon opakovane, nešlo u neho o ojedinelé zlyhanie v inak riadnom živote. Nemožno mať za to, že odsúdený viedol riadny život. Stotožnil sa aj so zaradením na výkon trestu tak, ako to určil prvostupňový súd.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu (plná moc č. l. 227 spisu), dovolanie (č. l. 228 a nasl. spisu), a to z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) a písm. a písm. h) Trestného poriadku. V dovolaní vyčíta krajskému súdu, že nedošlo k riadnemu dokazovaniu a vyhodnoteniu dôkazov a zároveň, že prvostupňový ani sťažnostný súd neskúmali závažnosť jednotlivých priestupkov.

Vo vzťahu k nariadeniu zvyšku trestu odňatia slobody uviedol, že by to bolo na mieste, ak závažnosť protiprávneho konania a jeho okolnosti svedčia o tom, že podmienene prepustený sa nechce napraviť a viesť riadny život. Takýto záver súd môže urobiť najmä vtedy, ak podmienene odsúdený v skúšobnej dobe sa dopustil úmyselného trestného činu alebo aj nedbanlivostného trestného činu, za ktorý mu bol uložený nepodmienený trest odňatia slobody. Zákon nevylučuje, aby súd rozhodol o nariadení výkonu zvyšku trestu odňatia slobody u podmienene odsúdeného aj vtedy, ak sa podmienene odsúdený v skúšobnej dobe dopustil priestupku, za ktorý bol právoplatne postihnutý. Býva tomu spravidla tak vtedy, ak podmienene prepustený v skúšobnej dobe spáchal viac priestupkov obdobného charakteru za trestný čin, za ktorý mu bol pôvodne uložený nepodmienený trest odňatia slobody (majetková trestná činnosť, násilná trestná činnosť a pod.). Ďalej uviedol, že obdobným priestupkom, ktorého skutková podstata zodpovedá trestnému činu, za ktorý bol páchatel odsúdený, t. j. chráni primárne alebo sekundárne rovnaký objekt, má tie isté alebo podobné znaky objektívnej stránky, ale líši sa napr. subjektívnou stránkou alebo výškou spôsobenej škody.

Obvinený vo svojom dovolaní tiež uviedol, že: „Skutočnosť, že odsúdený spáchal v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia priestupok a bol za to právoplatne postihnutý, nemožno mechanicky považovať za dôvod na rozhodnutie podľa § 416 Trestného poriadku o výkone zvyšku trestu odňatia slobody. V takom prípade súd musí skúmať závažnosť priestupku s ohľadom na spôsob jeho vykonania, spôsobený následok, okolnosti za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia páchatela i jeho pohnútku, pretože rozhodujúca je materiálna stránka priestupku a nie jeho právne (formálne) posúdenie správnym orgánom. Rozhodnutie o výkone zvyšku trestu odňatia slobody bude prichádzať do úvahy spravidla až vtedy, ak správanie odsúdeného a závažnosť priestupku dosiahne intenzitu, z ktorej sa dá vyvodiť, že podmienene prepustený nemá záujem napraviť sa a viesť riadny život. (Judikát trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline prijatý 13.3.2012). Napadnuté rozhodnutie považuje za neodôvodnené a nepreskúmateľné, poukázal aj na R 11/1966.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby vyhlásil, že uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3Tos/49/2021, z 26. augusta 2021, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech obvineného G. H.. Zároveň, aby napadnuté rozhodnutie ako aj rozhodnutie, ktoré mu predchádzalo, v celom rozsahu zrušil a aby okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu

opäť prejednal a rozhodol.

K podanému dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina (č. l. 237 a rub. spisu), ktorá uviedla (*mutatis mutandis*): „V súlade s konštantnou judikatúrou súdov Slovenskej republiky vo vzťahu k oprávneným osobám na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že obvinený podal dovolanie proti uzneseniu o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia, hoci dovolanie možno zo strany obvineného podať len proti právoplatnému rozhodnutiu o vine a treste ako o základnej otázke trestného konania. Uvádzam, že zo strany obvineného je možné podať dovolanie len výslovne proti právoplatnému rozhodnutiu, ktorým sa trestné konanie právoplatne končí (ktorým sa končí konanie „o trestnom obvinení“ v zmysle Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd)“.

Ďalej uviedla: „Obvinený (resp. osoby oprávnené podať v jeho prospech opravný prostriedok za podmienok uvedených v ustanovení § 369 ods. 5 Trestného poriadku) ako aj generálny prokurátor, sú oprávnenými subjektmi na podanie dovolania v zmysle § 369 ods. 2 Trestného poriadku len proti taxatívne uvedeným rozhodnutiam. Ide o rozhodnutia vo veci samej, teda meritórne rozhodnutia, ktorými sa trestné stíhanie končí. Za takéto rozhodnutie nemožno považovať uznesenie o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe a o výkone podmienenečne odloženého trestu, ani uznesenie o zamietnutí sťažnosti obvineného proti takémuto uzneseniu. Výnimku predstavuje ustanovenie § 371 ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienenečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienenečne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienenečnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste. Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že iba minister spravodlivosti je oprávnenou osobou na podanie dovolania v prípade porušenia ustanovenia Trestného zákona alebo Trestného poriadku o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienenečne odložený (pričom dovolanie podá v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku len na podnet osoby, ktorej Trestný poriadok nepriznáva právo na podanie dovolania, okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tdo/65/2019, z 15. októbra 2019)“.

Záverom prokurátorka navrhla dovolanie obvineného podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietnuť.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného preskúmal formálne procesné podmienky pre podanie dovolania, pričom zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že bolo podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie:

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmienenečnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmienenečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa

písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Proti iným rozhodnutiam neuvedených v § 368 ods. 2 Trestného poriadku (ak tento zákon neustanovuje inak - viď § 368 ods. 2 prvá veta Trestného poriadku) môže podať dovolanie len minister spravodlivosti, a to v zmysle § 371 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku.

Z uvedeného vyplýva, že obvinený môže podať dovolanie len proti rozhodnutiam taxatívne vymenovaným v ustanovení § 368 ods. 2 Trestného poriadku a nie proti iným rozhodnutiam.

Právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol porušený zákon v zmysle ods. 1 § 368 Trestného poriadku treba rozumieť právoplatné rozhodnutie súdu vo veci samej. Uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3Tos/49/2021, z 26. augusta 2021 nie je rozhodnutím vo veci samej, a preto sa § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku na takéto rozhodnutie neaplikuje.

Okruh rozhodnutí vymedzený v uvedenom ustanovení dopĺňajú rozhodnutia uvedené v ustanovení § 371 ods. 2 Trestného poriadku - napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienечnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienечne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienечnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste - vo vzťahu ku ktorým môže dovolanie podať len minister spravodlivosti Slovenskej republiky a v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku, kde opäť len minister spravodlivosti Slovenskej republiky podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

V posudzovanej veci bolo dovolanie podané obvineným voči uzneseniu krajského súdu, ktorý rozhodoval o (ne)osvedčení sa G. H. v skúšobnej dobe podmienечného odsúdenia, teda rozhodnutiu, ktoré nespadá do okruhu rozhodnutí vymedzenom v ustanovení § 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) až písm. h) Trestného poriadku.

Ak by si dovolací súd prisvojoval právomoc zaoberať sa dovolaním ako mimoriadnym opravným prostriedkom aj vo vzťahu k rozhodnutiam, ktoré nespádajú pod explicitne vymedzený okruh rozhodnutí podľa uvedených zákonných ustanovení, rozširovaním tohto okruhu rozhodnutí interpretáciou (zákona) súdom by bolo porušením článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány (teda i súd) môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Obvinený podal dovolanie proti uzneseniu sťažnostného súdu, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok (sťažnosť) podaný proti uzneseniu súdu prvého stupňa o tom, že vykoná trest odňatia slobody uložený pôvodným odsudzujúcim rozhodnutím (trestným rozkazom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 28T/76/2017, z 15. augusta 2017, právoplatným 12. decembra 2017).

Ustanovenie § 368 ods. 2 Trestného poriadku v taxatívnom výpočte rozhodnutí, ktoré môže obvinený účinne napadnúť dovolaním, neobsahuje uznesenie o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmienечného odsúdenia, resp. o výkone zvyšku trestu, ktorého výkon bol podmienечne odložený. Medzi uvedené rozhodnutia pod písmenami a) až h) § 368 ods. 2 Trestného poriadku teda jednoznačne obvineným napadnuté rozhodnutie súdu nepatrí.

Preto platí (ak zákon neustanovuje inak), že obvinený môže podať dovolanie len proti tam taxatívne (presne a bezvýnimočne) uvedeným rozhodnutiam. Tým nie je samozrejme dotknutý záver, že dovolanie možno podať aj proti rozhodnutiam, ktoré sú naopak obsiahnuté v § 371 ods. 2 Trestného poriadku. Toto právo má len minister spravodlivosti za súčasného splnenia podmienok upravených v § 369 ods. 1

Trestného poriadku.

S poukazom na vyššie vyjadrené nezostalo najvyššiemu súdu iné, než dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietnuť, lebo bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie osobou obvineného nie je prípustné.

Preto rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.